

POSLANICA OB ODPRTJU VRTCEV IN ŠOL

ZAHVALA VSEM ZAPOSLENIM V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU IN POZIV H KOLEKTIVNIM POGAJANJEM

Spoštovani!

Danes, 18. maja 2020, so se po dveh mesecih odprla vrata šol in vrtcev! Ob tej priložnosti **čestitamo in se zahvaljujemo prav vsem javnim uslužbencem in uslužbenkam**, ki so se pripravljali in omogočili ponovni začetek vzgojno-izobraževalnih procesov v težkih in negotovih razmerah. Zaenkrat so se odprli vrtci, s poukom začenja prva triada osnovne šole in zadnji letnik srednjih šol.

Če so javni uslužbenci poskrbeli, da lahko znova steče delovni proces v vrtcih in šolah, pa je odnos ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) nesprejemljiv, saj sistematično in zavestno zavrača socialni dialog s sindikati, skratka, z delavkami in delavci, na katere so preložili večino odgovornosti o ključnih organizacijskih vprašanjih.

V Sindikatu VIR vse od razglasitve epidemije opozarjamo na primerno obvladovanje krizne situacije. V zavodih smo z zaupnicami in zaupniki ter članstvom dnevno reševali številne nejasne situacije in stiske ter iskali najboljše rešitve, ki sledijo smernicam Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ), delavskim standardom in potrebam staršev in otrok. Na MIZŠ smo naslovili številne zahteve, ki smo jih oblikovali skupaj s članstvom.

POMEN VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA SISTEMA

Javni vzgojno-izobraževalni sistem je eden ključnih podsistemov, ki omogoča razvoj družbe in posameznikov ter gradi enake in vključujoče odnose med ljudmi. Javni uslužbenci vzgoje in izobraževanja opravljajo eno **najpomembnejših funkcij za družbo**. Številne raziskave postavljajo naš sistem po kvaliteti v sam svetovni vrh. To je zasluga vseh, ki delajo v njem in se dnevno trudijo, da bi ga še izboljšali. Vrtci niso le temelj družbene vzgoje, temveč omogočajo tudi enakost in emancipacijo. Šole in vrtci so javni servis, ki zasleduje strokovne kriterije in družbene cilje. Za delovanje skrbijo različne skupine zaposlenih, kot so čistilke, tehnično osebje, vzgojitelji, učitelji, knjižničarji ter drugi strokovni delavci. Vsak prispeva pomemben delež, brez katerega si delovanja šol in vrtcev ni mogoče predstavljati.

Dolgotrajno zaprtje bi lahko pustilo dolgoročne posledice za življenje šol, vrtcev, zaposlenih, družin in otrok, zato smo vsi pričakovali odprtje. Starši se bodo lažje vrnili na delovna mesta v drugih panogah, kjer prav tako začenejo z delom. Otroci se bodo spet srečali z vrstniki in družno sodelovali v učnem procesu. Učenje na daljavo je sicer lahko dodatek k izobraževanju v učilnicah, ne more pa postati njegov nadomestek. Šola ima tudi pomembno socializacijsko funkcijo. V njej se osamosvajamo, gradimo tovarštvo ter pridobivamo številne neformalne izkušnje. Tudi učni proces v osami ne more biti enako kvaliteten. Bistvena vloga šol in vrtcev je tudi v tem, da odpravljajo neenakosti v položaju posameznikov, saj so zaradi naraščajočih družbenih konfliktov mnoge družine pahnjene na rob preživetja. Pozivamo, da naredi MIZŠ **temeljito analizo** o morebitnih negativnih in pozitivnih učinkih izobraževanja na daljavo.

PROBLEMI V ZAVODIH, OBREMENTITVE IN NEVARNOSTI

Šole in vrtci so tudi skupnosti izvajalcev javne službe in uporabnikov, otrok in njihov staršev. Vsi spet prihajajo skupaj. Ob tem ne pozabimo na varnost in zaščito zaposlenih ter uporabnikov, na kar smo v sindikatu VIR pravočasno in aktivno opozarjali. Zaupnice in zaupniki so v sodelovanju s sodelavci in nadrejenimi dnevno iskali v praksi izvedljive rešitve in odgovore na številne nejasnosti in prepreke. MIZŠ nas kljub številnim pozivom ni sprejelo na skupni sestanek, s čimer je zaposlene in ravnatelje pustilo v težki situaciji. Pojasnila so nakazovala, da se udejanjenje smernic prepušča v odločanje samim zavodom, kar pa je nedopustno prelaganje odgovornosti. V praksi je in bo prihajalo do neskladij med strokovnimi priporočili NIJZ in vzgojno-izobraževalnim procesom. Poleg priprave bo sama izvedba zahtevala nove in dodatne obremenitve. V sindikatu VIR bomo zato vztrajali, da se delo **vseh poklicnih skupin primerno ovrednoti**. Treba je izpostaviti, da so bili številni delavci zaradi epidemije že pahnjeni v težak položaj z nadomestili plač, tudi močno pod minimalno plačo. Od MIZŠ in ministrstva za javno upravo (MJU) zato pričakujemo, da se bosta skupaj z nami zavzela za rešitev njihovega položaja in udejanjila višino nadomestila za čakanje na delo v času epidemije, ki **ne bo nižje od minimalne plače**.

Opozorili smo že, da se vrtci ob prilagoditvi vzgojnega procesa skladno s priporočili NIJZ soočajo s problemom premajhnega števila razpoložljivih vzgojiteljic in pomočnic za veliko število otrok. V nekaterih vrtcih niso mogli upoštevati priporočenih omejitev števila otrok na skupino. Prav tako predstavlja problem pomanjkanje prostorov. V drugih regijah se nekateri vrtci soočajo z majhnim številom otrok, ki bodo v tej fazi obiskovali vrtce. Zaradi tega bodo nekateri javni uslužbenci še naprej na čakanju na delo, kar pomeni zaostrovanje težav z nizkim nadomestilom. V obdobju zaprtja vrtcev in šol so se ponekod še povečale in poglobile neenakosti in razlike med skupinami zaposlenih. Vztrajali bomo, da se upošteva prav **vse javne uslužbenke** kot tudi tiste **delavce, ki sicer delajo v javnem sektorju, a niso njegov del** – npr. outsourcane čistilke. Ne smemo dopustiti, da bi se razlike poglobljale, da bi naraščala prekamnost in da bi prihajalo do prekomernih delovnih obremenitev.

POZIV H KOLEKTIVNIM POGAJANJEM IN K SOCIALNEMU DIALOGU, KAR MIZŠ VZTRAJNO ZAVRAČA

Sindikatu VIR bo v sodelovanju s Pogajalsko skupino reprezentativnih sindikatov javnega sektorja in največjo sindikalno centralo v Sloveniji, ki pokriva tako javne kot zasebne delavce, Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije, stopnjeval sindikalne aktivnosti in vztrajal pri **vzpostavitvi socialnega dialoga in kolektivnih pogajanj**. Nemudoma moramo začeti reševati številne težave zaposlenih v vzgoji in izobraževanju in nasploh v javnem sektorju.

Svoje odločitve o nadaljnjih korakih bo sprejel glavni odbor sindikata VIR. Predlagali jih bomo tudi drugim sindikatom v javnem sektorju. Ob tem ne pozabljamo na položaj skrbnic v domovih za ostarele, medicinskih sester, čistilk, tajnic, trgovk in delavk v proizvodnji ter drugih, skratka, na položaj vsega delavstva, ki se trudi, da kot družba čimprej uspešno pridemo iz krize, v kateri smo se znašli ne po lastni volji ali krivdi. Ključ za uspeh je v solidarnosti!

Ana Jakopič, sekretarka VIR

Matejka Žekš, predsednica VIR

